

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

י"ט אייר ה'תשפ"ה עלון מס' 514 פרשת אמור

המאמר המרכזי

מתורת מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זע"א

איך לחנך את הילדים?

מכה בדין

בבן איש חי מובא מעשה על אב שראה את בנו אוכל בלי נטילת ידיים וכעס עליו בשל כך. רצה האב להכות את בנו בסרגל בחוזקה, אחז בבנו בידו האחת, והרים את הסרגל בידו השנייה.

כשראה הבן את הסרגל המונף, משך את ידו מפחד, והסרגל פגע בידו של האב. הבן נבהל וברח לחדרו, ואילו האב הנדהם אחז בידו הכואבת וצעק: "אוי, למה זה קרה לי?". אמרה לו אשתו: "אולי היד שקיבלה את המכה – קיבלה אותה בדין. אם הבן שלך היה רואה אותך נוטל ידיים לפני האוכל, גם הוא היה נוטל ידיים אחריו. אבל בעל היד הזאת עצמה אכל לחם בלי נטילת ידיים. אולי בגלל זה היא קיבלה את המכה מהסרגל?".

אמור ואמרת – להזהיר גדולים על קטנים

על זה נאמר "אמור ואמרת". התאמץ אתה ללמוד תורה – ואחר כך תאמר לבנך ללמוד ותראה שגם הוא יעשה כן. דבר אתה בנחת, והוא גם כן ידבר בנחת כמוך. דקדק אתה במצוות, והוא ילמד ממך לקיים את המצווה בשמחה. התפלל אתה בכוונה – וגם הוא יעמוד כמוך בתפילה.

זה מה שדרשו חז"ל – "להזהיר גדולים על קטנים", והסבירו על כך חכמי הרמז: "להזהיר" – מצד אחד הוא לשון זהירות, אך מצד שני הוא גם לשון של זוהר ואור. שמצוות חינוך ילדים צריכה להיעשות באהבה ובמאור פנים. שכאשר הגדולים מאירים פנים לקטנים – הילדים לומדים מהם והולכים בדרך ישרה.

ויהי רצון שתזכו לגדל את בניכם לתורה ולמצוות ולמעשים טובים

מתוך נחת ובריאות ושמחה רבה.

אמן כן יהי רצון.

חינוך ילדים – מאברהם אבינו

מצוות חינוך הילדים היא כל כך יסודית, עד שבתורה היא מוזכרת כבר אצל ראשון האבות, אברהם אבינו – "כִּי יִדְעֹתֶיךָ לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֶת בְּנֵי וְאֶת בִּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט". בהמשך מוזכרת מצוות חינוך הילדים בשעת יצירת עם ישראל. בשעת יציאת מצרים – "וְלַמַּעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֶךָ וּבֵן בְּנֶךָ, וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי ה'".

המצווה הזאת מופיעה גם כשה' מצווה אותנו על לימוד התורה – "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבָבְךָ". בכל רגע בחיים. "בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ". המצווה הזאת כוללת גם את הרגלת הילד בכל ההלכות, מה שמותר ומה שאסור.

אסור לאפשר לילדים לעבור עבירות

מכאן ברור כי טעות לחשוב שמותר לאפשר לילד לפני בר-מצווה לעשות מלאכות שאסורות מהתורה. כי אף-על-פי שהילד בעצמו עדיין אינו בר-מצווה, ההורים שלו הם בני מצווה, והם מצווים מהתורה למנוע ממנו להיטמא למת אם הוא כהן, ובוודאי לא לתת לו דבר שאסור לאכול.

פעם, כשהאוכל היה יקר, היו חסים על האוכל ואומרים כי מי שמצא דם בביצה, יכול לתת לקטן או לקטנה לאכול, ודבר זה בטעות יסודו. גם בימינו יש אומרים שאבקת חלב עכו"ם מותרת לילדים, וגם זה כמובן לא נכון (אלא אם כן מדובר בפיקוח נפש). סימן לדבר, משה רבנו שהיה בתיבה במצרים, שהיא ארץ חמה, בחודש סיוון, שהוא חודש חם, ואף שהיה צמא מהשהות בתיבה – לא רצה לינוק חלב עכו"ם מבת פרעה.

כן הדין בכל האיסורים. אסור לאפשר לילד לטלטל כשאין עירוב. אסור לאפשר לו לכבות או להדליק חשמל בשבת. אפילו לא להזיז שעון שבת, להקדים או לאחר את זמן ההדלקה או הכיבוי. שכל מה שאסור בגדולים, אסור גם בקטנים.

החיזוק השבועי

חמלה גדולה ויתירה – חמלת עלינו

הקב"ה אוהב את עם ישראל אהבה גדולה, ובחטא העגל הכעיסו עם ישראל את ה' עד שרצה הקב"ה לכלותם, אך בזכות התפילה של משה רבינו הקב"ה חמל על עם ישראל ולא כילה אותם. יתרה מזאת, לפני חטא העגל הייתה השכינה על ההר בלבד אבל אחר לוחות השניות הקב"ה אמר לעם ישראל לבנות את המשכן כדי שהשכינה תשרה בתוכם וזוהי חמלה גדולה.

משל למה הדבר דומה לבנו יחידו של מלך שעשה דברים לא טובים וביזה את המלוכה, רצה המלך לסלקו מארמון המלוכה ולאחר תחנוני הבן המלך ריחם עליו ולא סילקו אבל אמר לו המלך מהיום כדי שלא תחטא, לכל מקום שאתה הולך תיקח אותי איתך וע"י זה לא תעשה דברים לא טובים ולא תבזה את המלך ואת המלוכה. הקב"ה נתן לעם ישראל את השכינה שהיא תהיה איתם ועל ידי זה עם ישראל תמיד יזכרו את הקב"ה ולא יחטאו, זו התפילה כל יום, שהקב"ה ימשיך לחמול על עם ישראל וימשיך את השראת שכינתו בתוכם.

זמני השבת:			
עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	18:49	20:06	20:43
רחובות	19:08	20:08	20:42
חיפה	19:00	20:09	20:44
ב"ש	19:06	20:06	20:42
ת"א	19:06	20:08	20:41

הליכות מבית מרן

שו"ת בחושן משפט

הרב אהרן מזרחי שליט"א מרבני הכולל

השבוע פרץ לחצרנו גנב ולקח את אחד מזוגות האופניים שנמצאו בחצר, האמת שכבר התייאשנו מהגניבה אך הגנב השאיר זוג אופניים אחרות, ושאלתנו האם מותר לנו להשתמש בהם?

תשובה:

כתב מרן (סימן שס"ט ס"א) "אסור לקנות דבר הגזול מהגזלן, ואסור לסעדו על שינויו כדי שיקנה, שכל העושה דברים אלו וכיוצא בהם מחזיק ידי עוברי עברה ועובר על ולפני עור לא תיתן מכשול וכו'" עוד כתב (שם ס"ה, עפ"י בב"ק ק"ד ע"א) "נטלו מוכסין כסותו והחזירו לו אחרת הרי אלו שלו מפני שזו כמכירה היא וחזקתה שנתיאשו הבעלים ממנה ואינו יודע בודאי שזו גזולה, ואם היה ותיק ומחמיר על עצמו, מחזירין לבעלים הראשונים" וכתב הרמ"א "ובידוע שלא נתיאשו הבעלים, צריך להחזירו לבעלים בחנם".

והוא של".

והוא של". ויש להעיר משיטת הרמב"ם (פ"ה מה"ל גניבה ה"ג) ומרן (סימן שג"ג סעיף ג') שכתבו שאף בשינוי רשות ביד הגנב ואחר כך יאוש ביד הלוקח קנה הלוקח וביאר בקצוה"ח (שם סק"א) שאף על גב שהגיע החפץ ליד הלוקח באיסור שהרי הוא לפני יאוש בכל זאת זכה הלוקח לאחר יאוש ולפי זה גם במוכס שבהגיע ליד המקבל נעשה יאוש ושינוי רשות יש לומר דמותר לכתחילה.

אומנם בנתה"מ (שס"ט סק"א) כתב שלכתחילה אסור לו לזכות בכסות האחרת אף שהוא מציל מידו כיון שהוא מסייע לו בגזילתו (וע"ע אמרי יעקב

על שו"ע הרב שם עמ' קי"ט ד"ה רשאי).

והנה מלשון מרן בב"י ובשו"ע נראה שמותר לכתחילה להנות ממה שהחליף לו המוכס. וכך מוכח מלשון

הלכה למעשה:

הנגנב יכול לזכות באופניים שהשאיר אצלו הגנב.

הלכות מצרן

הרב יצחק חלימי שליט"א מאברכי הכולל

הדלקת נרות בערב יום טוב

לכתחילה תדליק האשה את נרות יום טוב לפי הזמנים הרשומים בלוחות לערב שבת קודש, שהם ארבעים דקות או חצי שעה [או עשרים דקות] לפני השקיעה. אם לא הדליקה בזמן זה, יכולה להדליק עד זמן השקיעה, ובלבד שלא קיבלה עליה עדיין את קדושת החג.

אם קיבלה עליה קדושת חג או אם כבר שקעה החמה, אינה יכולה להדליק את הנרות על ידי הדלקת גפרור וכד' אלא על ידי העברת אש ממקום אחר. ובכל מקרה תדליק את הנרות לפני שיגיע בעלה מבית הכנסת ולכל הפחות לפני הקידוש. ותזהר שלא תכבה את הגפרור, אלא אחר ההדלקה תניח אותו על מגש מתכת או על הרצפה ולא תזרוק אותו שמא יכבה.

נשים המדליקות בשמן יתחבו את הפתילה במקומה בערב יום טוב. ואם לא עשו כן יכולות בדיעבד להכניס גם ביום טוב, ועדיף שיהא בשינוי. וגדילת הפתילה אסורה ביום טוב ועל כן יש להכניסה מערב יום טוב. ואע"פ שכתבנו הדין על הנשים - עיקר חובת ההכנה היא על הבעל בין בשבת בין ביו"ט, ובמיוחד בערב חג ושבת שעזרתו נדרשת ביותר.

נהגו הנשים לברך ברכת "שהחיינו" בעת הדלקת הנרות. ויש שלא נהגו כן, וכל אשה תעשה בעניין זה כמנהג שנהגה אמה שלה. הנהגת לברך אם נתאחזה ולא הדליקה עד אחרי הקידוש - לא יכולה לברך "שהחיינו" בעת ההדלקה כיון שכבר שמעה "שהחיינו" בקידוש.

אשה שבירכה ברכת "שהחיינו" בעת הדלקת הנרות, יכולה לענות אמן בעת שמברכים "שהחיינו" בקידוש.

טוב ביותר להדליק את הנרות במקום האכילה, וטוב להסתכל בנרות בזמן אמירת הקידוש.

הלכות שבת

הרב אליה צוברי שליט"א מאברכי הכולל

שאלה: האם מותר להדיח כלים כשלא ישתמשו בהם בשבת, אך יש חשש שיבואו זבובים?

תשובה: כתב מרן הרב במאמר מרדכי (ח"ה עמ' עג) שמותר להדיח כלי אכילה ואפילו צלחות סירי בישול וכדו' ואפילו אחר סעודה שלישית כשיש חשש שיבואו זבובים וכדו' כיון שהדחה זו היא לצורך השבת.

שאלה: המסופק אם ישתמש בכלים בשבת האם מותר לו להדיחם?

תשובה: כתב מרן הרב במאמר מרדכי (ח"ה עמ' עא) שמותר להדיח כלים בשבת לא רק כאשר וודאי לו שישתמש בהם או בחלקם בשבת עצמה אלא אף אם הוא רק מסתפק בדעתו אם יצטרך להשתמש בהם בשבת מותר לו להדיחם.

שיעורי תורה מרבני בית מרן

שיעורי תורה מרבני בית מרן במגוון נושאים <<<

עטרת תפארת

העלון מוקדש לע"נ מלכה גינה בת רחל ע"ה
לדפואת אשת מרן זיע"א הרבנית צביה חנה בת אביגיל תחי'
לדפואת עדי בת מנחם תחי' וריעות בת גילה תחי'

אורייתא הפרשה מזוית נשית

בקדושה ובטהרה

סיפר הרב זצ"ל על כמה הנהגות שהיו נהוגות בכמה קהילות בישראל להרבות בהן קדושה וטהרה, והוא עצמו הכיר אותן מקרוב כשחי בירושלים העתיקה שכל הנהגתה הייתה על דרך הקדושה והטהרה המוחלטת.

תחילה סיפר הרב, כי משום שהגויים תאבי בצע והממון היו מקנאים בתכשיטים הרבים בהם התקשטו נשות ישראל, תיקנו אנשי ירושלים שאין לנשים לצאת עם תכשיטים לרחובה של עיר.

עוד סיפר, כי גזרו על כל הבחורים להתחתן עד גיל עשרים, ומי שלא היה עושה כן – היו מסלקים אותו אל מחוץ לחומות עד שיישא אישה.

והייתה עוד תקנת אנשי ירושלים, שכשהיו צריכים לצאת בלילות, כגון שהיו יוצאים בליל ברית מילה לברית יצחק או לשמחה אחרת, הייתה תקנה שאסור בשום פנים לבחורות לצאת לבדן בדרך למקום השמחה, וכן לכל יציאה שהיו צריכות לצאת, אלא היו יוצאות בלוויית האימא או הסבתא או הדודה. כל כך שמרו על הצניעות ועל קדושתה של ירושלים.

מאותה הסיבה גם גזרו שלא תצאנה בנות ישראל הכשרות ענודות בכל תכשיטיותן, כך מובא ב"שולחן ערוך" (אורח חיים, סימן תקס) שמשחרב בית המקדש, תקנו חכמים שהיו באותו הדור כמה תקנות וביניהן "כשהאשה עושה תכשיטי הכסף והזהב, משירה מין ממני התכשיט שנוהגת בהם, כדי שלא יהיה תכשיט שלם".

ואמנם בימינו, אמר הרב, שכל אישה לא מחזיקה כזה ריבוי תכשיטים, יכולה לצאת עם מעט התכשיטים שנוהגים לענוד. אבל אם אישה יוצאת עם הרבה תכשיטים ביחד, עגילים וצמידים ושרשרת ועוד, חלה עליה אותה תקנה שלא לצאת עם כל תכשיטיה אלא צריכה להחסיר תכשיט אחד, זכר לחורבן.

ואישה ששומרת על דבר זה עליה הכתוב אומר "כל כבודה בת מלך פנימה משבצות זהב לבושה", לומר לך **שבפנימיותה, כלומר בביתה, תוכל ללבוש כל משבצות הזהב שלה, אבל בצאתה לחוץ תצא בצניעות ותישמר מכל משמר, והיה מחניך קדוש.**

("אביהם של ישראל על התורה")

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

הלכות

ש: מכיוון שמצווה לקצוץ את ציפורניו בערב שבת, מהן ההלכות הקשורות לפעולה זאת?

ת. נכון להקפיד ליטול את צפורני יד ימין קודם לשמאל. מותר לקצוץ ציפורני ידיו ורגליו כבר ביום חמישי. אולם טוב לקצוץ בערב שבת יש מקפידים לא להסתפר ולא ליטול צפורנים בראש חודש אף כשחל בע"ש. ויש שלא חוששים לכך. ואולם אם הצפורנים ארוכות כ"כ עד שיוצאות מחוץ לבשר – יש לגזזן בע"ש אף בר"ח.

אין לזרוק ציפורניים שנקצצו על הרצפה במקום שעוברים ושבבים. וכן כשקוצץ ציפורניו – לא יניחם על בגדיו או מנעליו אלא על מגבת נייר וכדו' בזהירות כך שלא יתפזרו, ויזרקם בבית הכסא ויוריד עליהם מים. ציפורן שנפלה על הרצפה או על שטיח – יש להשתדל למוצאה ולהשליכה לבית הכסא. אם קשה למוצאה – יטאטא את הרצפה או השטיח (או ינערן) כדי שלכה"פ ייזזה ממקומה, משום שציפורן מזיקה רק כשהיא נשארת במקום נפילתה.

יש ליטול ידיים אחרי קציצת הציפורניים. ואין צורך ליטול בכלי ודי ליטול ישר מהברז, וכן אין צורך ליטול שלוש פעמים על כל יד. והמחמיר ליטול ג' פעמים – תבוא עליו ברכה, ובפרט אם ציפורניו היו עודפות על הבשר

("מאמר מרדכי-שבת")

פיה פתחה נשים ונפלאות

מספרת ציפורה עדי: הבת שלי הייתה גרושה עם חמישה ילדים. זה לא היה קל, וגם לא קל להתחתן במצב כזה. אבל היא לא נכנסה לרחמים עצמיים והייתה משקיעה את עצמה בעבודתה, עובדת סוציאלית בירושלים.

מתוקף עבודתה היא הייתה בקשר עם הרב יהודה מוצפי מהלשכה של הרב מרדכי אליהו זצוק"ל. לשכה שטיפלה במשפחות רבות של מצוקה, בקמחא דפסחא וכד'. והיא הייתה שולחת אליהם כל מיני נזקקים שיסייעו להם באוכל או במצרכים.

פעם אחת התקשר אלי הרב יהודה מוצפי ואמר לי שהרב אליהו רוצה לדבר אתי. התרגשתי מאוד ומיד אחר כך שמעתי את קולו של הרב אומר לי: מספיק עם כל הסבל והציפייה. הגיע הסוף. "שִׁמְחָנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: יִרְאֶה אֶל עַבְדֶּיךָ פֶּעֶלְךָ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם: וְיֵה יָנֵעַ אֶדְנִי אֱלֹקֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כֹּנֶנָּה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כֹּנֶנָּה".

אני האימא שלה ויודעת לומר כי הבעל שלה הגיע מיד אחרי הברכה. הוא האדם הטוב ביותר בעולם. טוב לשמים וטוב לבריות. טוב אליה וטוב בפני עצמו. ממש שמחה לכל המשפחה. יש להם ברוך ה' כבר כמה ילדים, וכולנו מרגישים בנישואים הללו את הברכה של הרב זצ"ל. ("אביהם של ישראל")

עטרת מרדכי לילדים

עלון הילדים מבית מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

פעם הלכתי עם הרב ברחוב בשבת, וכל הדרך הוא דבר אתנו דברי תורה, לקים מה שנאמר "ובלכתך בדרך". כשהגענו לאחד הרחובות המרכזיים של ירושלים ראיתי שנתכרכמו פניו (נראה בצער). הוא ראה מכוניות נוסעות בעצמו של יום השבת, ורצה לעשות משהו למנוע את החלול שבת.

לפתע פשט את גלימתו של הראשון לציון ולקח אותה בידו. ידעתי שהרב מהדר בדרך כלל לא לטלטל בשבת. אבל היה לו חשוב להוריד את הגלימה למרות שהיה צריך לעבר על מנהגו בענין הטלטול.

שאלנו אותו למה הוא הוריד את הגלימה, והרב השיב: "יש סברה שאומרת שמחלל שבת בפרהסיא הוא רק מי שלא מתבייש לחלל שבת בפני אדם גדול (תו"ח ערובין ס"ט). אם הם רואים מישהו שהולך עם גלימה כזאת ברחוב והם לא עוצרים ויורדים מהרכב, הם עלולים בגללי להחשב כמו מחללים שבת בפרהסיא. ואני לא רוצה להכשיל אותם בכך. לכן פשטתי את הגלימה ולקחתי אותה ביד".

כל- כך השתדל הרב, לעשות ככל שביכולתו, להציל יהודי מאסור. (מעבד מתוך "אביהם של ישראל" על התורה)

חידושים בפרשה

שבת שלום ילדים יקרים,

בפרשת השבוע שלנו נאמר: "שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה" (כ"ב, כ"ז)

למדו חז"ל (בבא קמא ס"ה ע"ב), ששור בן יומו קרי שור, כשב בן יומו קרי כשב, ועז בן יומו קרי עז.

מכאן שלפעמים מתר האדם מן הבהמה אין, ולפעמים אפילו לבהמה יש מעלה על האדם.

באור הדבר: עגל או גדי, מיד כשהם נולדים הם הולכים על רגליהם, מתקרבים לאמם לינק חלב, ולמעשה מבחינת התפתחותם הם נחשבים בוגרים כמו שור גדול. מסבה זו, שור, כשב ועז – אפילו כשהם בני יומם נקראים בשמם.

לא כן האדם. תינוק שנולד אינו מסוגל ללכת. אם הוא רוצה לאכל, הוא בוכה כדי שאמו תקרב אותו אליה. רק עם תוספת השנים מתגדל שכלו. מבחינה זו, גדולה מעלתם של בעלי החיים על האדם.

אבל יתרונו של האדם הוא ששכלו הולך ומתפתח. עם הזמן הוא ילמד ללכת, לאכל, להיות עצמאי. במובן זה גדולה מעלתו של האדם, שכן הוא הולך ומוסיף חכמה, ואלו בעלי החיים נשארים במצבם הראשוני כל ימי חייהם. והרי לנו מוסר חשוב (ראה כלי יקר): אומרים לאדם "שב ולמד תורה!", והוא אומר: "איני יודע". אומרים לו: "גם לאכל לא ידעת, גם ללכת לא ידעת; ואם דברים אלו למדת – גם תורה יכול אתה ללמד!"

(מתוך "דברי מרדכי")

חידות

1. מה אסור לכהן טמא לאכל?
2. איזה כהן אינו רשאי להקריב קרבנות?
3. למה קרובים מתר לכהן להטמא?
4. איזה חג חל בחדש השביעי באחד לחדש?
5. מתי אסור לבת כהן לאכל תרומה?
6. מי אכל את לחם הפנים?
7. על איזה חג נאמר ושמחתם לפני ה'?

בדיחה

רס"ר אחד מטיל בבסיס ולפתע באים מולו שלושה חילים.
הוא אומר להם, "ואללה, אתם, שלשתכם, ממש צמד-צמד".

נדולים צדיקים

רבי מנחם מנדל מרמנוב

נולד בערך בשנת תק"ה (1744) בעיר המבורג שבאשכנז. על לדתו מספר שאביו רבי יוסף עמד בנסיון בכך שלא רצה לומר על מצוות גמילות חסדים בשום פנים ואופן אפילו בעד כל מיני הבטחות שהבטיח לו אליהו הנביא ואז אמר אליהו הנביא שיבחר מה הוא רוצה - או כסף או שיוולד לו בן אך מיד כשהוא יולד יצטרך אביו (רבי יוסף בעצמו) להסתלק מן העולם. רבי יוסף שהיה מבגר כבר אמר שאין לו מה לעשות עם כסף והוא רוצה בן. שנתיים אחרי לדתו גם אמו נפטרה. בצעירותו נפגש עם המגיד ממעזריטש, למד אצל רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג. ונהיה תלמידו המובהק של רבי אלימלך מליז'נסק שלפני הסתלקותו הוריש לו את כח הנשמה שבמוחו, דבר שהתבטא אחר כך בגדלתו וחקמתו של רבי מענדל, וכן תלמידיו הקדושים היו חריפי מוח וגאוני מחשבה. התפרסם בגאונותו האדירה בתורת הנגלה והנסתר. נודע כבעל יראת שמים גדולה ובענותנותו. במשך 22 שנה דרש כל שבת ב'פרשת המן' על מנת להמשיך שפע פרנסה לכל ישראל ואת כל כספו חלק לעניים.

בל"ג בעומר, בהיותו בן 70, טהר וקדש את עצמו, ואמר כי הוא הולך מהעולם ויחזיר טובה למדליק נר לעלוי נשמתו. למחרת, ב"ט באיר תקע"ה, ל"ד בעמר, נפטר ונקבר בבית העלמין היהודי בעירי רימנוב.

בין הפותרים תערך הגרלה
אחת לחודש על כרטיס ספר
ע"ש 50 ש"ח

את התשובות יש לשלוח עד יום שלישי למייל ateretme@gmail.com
או להניח בתיבה המוגנת בחצר בית הכנסת רחוב זכריה מדאר 31א' רחובות
לבירורים 08-9397933